

**RIKTLINJER FÖR
HANDLÄGGNING AV
RIKSFÄRDTJÄNST
I DANDERYDS KOMMUN**

Antagna av socialnämnden
2006-12-05 SN 2006/0188
2015-04-13 SN 2015/0026

Riktlinjer för handläggning av riksfärdtjänst i Danderyds kommun

Vad är riksfärdtjänst?

”Personer med funktionshinder som medför att man inte kan resa till normala reskostnader, kan för fritidsresor t.ex. resor till släkt och vänner ansöka om riksfärdtjänst. Ansökan ska ske i den kommun man är skriven. Om man beviljas riksfärdtjänst så betalar resenären en egenavgift och kommunen den överskjutande kostnaden. Egenavgiften är fastställd av staten och motsvarar ungefär normala reskostnader med allmänna kommunikationer. Ofta beslutar kommunen också vilket färdmedel som ska användas t ex specialfordon, taxi, flyg eller tåg. Kommunen kan också bekosta en ledsagare som följer med på resan. Det funktionshinder resenären har får inte vara tillfälligt.”

Från riksfärdtjänstens hemsida: www.rft.se

1. Inledning

Lagen om riksfärdtjänst (1997:735) ger kommunerna ansvar för att personer med stor och varaktig funktionsnedsättning ges förutsättningar att till motsvarande kostnader som andra göra privata resor i Sverige i rekreationssyfte eller för enskilt ändamål. Kommunfullmäktige har gett socialnämnden ansvar för insatserna enligt denna lag.

2. Villkor och förutsättningar

Rätt till riksfärdtjänst har den som är folkbokförd i Danderyd och som på grund av stor och varaktig funktionsnedsättning måste resa på särskilt kostsamt sätt. Med normalkostnad avses resa med tåg i andra klass. Resan görs med allmänna kommunikationer tillsammans med en ledsagare eller med taxi eller särskilt anpassat fordon. Barn kan beviljas riksfärdtjänst om resan till följd av funktionsnedsättningen måste ske på ett särskilt kostsamt sätt. Ändamålet med resan ska vara rekreation, fritidsverksamhet eller annan enskild angelägenhet och ska ske inom Sverige.

Tillstånd till riksfärdtjänst beviljas inte om stat, kommun eller landsting av någon anledning betalar resan eller om resan företas i tjänsten. Resan ska inte avse resa till och från skola eller sjuk- och vårdresor till annat landsting.

3. Ansökan och beslut om riksfärdtjänst

Ansökan om tillstånd att använda riksfärdtjänst görs hos socialnämnden på särskild blankett som lämnas till socialkontoret. Ansökan ska vid behov kompletteras med läkarintyg eller annat som styrker funktionsnedsättningens art och behov av specialinsatser under resa. Ansökan ska inlämnas senast 15 arbetsdagar före planerat resedatum. Vid jul- och nyårsresor måste ansökan lämnas in senast en månad före resans påbörjande.

Vid akuta behov, som inte kan förutses, t.ex. en nära anhörigs sjukdom, beställs resan så snart som möjligt och handläggningen av en sådan resa kommer att prioriteras.

Ansökan kan avslås om resenären vid tidigare tillfällen missbrukat tillståndet, t.ex. genom att inte betala egenavgiften.

Tillstånd till riksfärdtjänst:

- kan beviljas även om den sökande inte tidigare beviljats färdtjänst
- beviljas inte för resor som redan genomförts
- beviljas inte med ersättning för privat- eller hyrbil
- beviljas inte enbart för att allmänna kommunikationer saknas på vissa sträckor eller vissa tider
- beviljas i normalfallet för en resa i taget
- kan beviljas för återkommande resor till ett speciellt resmål. Tillstånd till återkommande resor gäller för en viss tid och högst för ett år i taget.
- kan återkallas om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns eller om ändrade förhållanden medför att tillståndets villkor bör ändras eller om tillståndsinnehavaren gjort sig skyldig till uppenbart missbruk genom att överträda de föreskrifter som gäller för riksfärdtjänst. Beslut om återkallande fattas av socialnämnden.

Handläggning av riksfärdtjänst ska följa förvaltningslagens regler. Den skriftliga ansökan kompletteras vid behov med ett personligt möte med den sökande.

I beslutet ska tydligt framgå vilket färdstätt som får användas.

Vid avslag av ansökan ska även skälen för avslaget samt hur man överklagar beslutet hos förvaltningsrätten framgå.

Om handläggarens förslag till beslut avviker från vad sökanden begärt ska handläggaren kommunicera detta med sökanden innan beslut fattas.

4. Tillstånd att använda riksfärdtjänst

Tillstånd beviljas för de färd sätt som av hänsyn till sökandes funktionsnedsättning och övriga omständigheter medför lägsta kostnad. Tillstånd kan beviljas för längre tid, dock högst för ett år.

Av riksfärdtjänsttillståndet bör framgå:

- Vilket/vilka färdmedel som får användas.
- Servicebehov
- Behov av ledsagare
- Behov av handikapphjälpmedel
- Behov av anslutningsfordon
- Giltighetstid
- I förekommande fall rätt till undantag från samåkning
- I förekommande fall rätt till allergisanerat fordon

5. Ledsagare

Den som har behov av personlig assistans på resan har, enligt § 6 i lagen om riksfärdtjänst, rätt att ha en ledsagare. Med ledsagare avses den person som följer med resenären för att hjälpa till under resan. Lagen om riksfärdtjänst föreskriver inte någon skyldighet för kommunen att tillhandahålla ledsagare. Om vederbörande uppger svårigheter eller oförmåga att skaffa ledsagare kan kommunen hantera detta inom ramen för socialtjänstlagen (SoL). Ledsagare betalar ingen avgift, i de fall rätt till ledsagare beviljas beställer och bekostar kommunen hela resan för den ledsagning som krävs för resan.

Vid resa med taxi och specialfordon beviljas ledsagare endast vid behov av kvalificerat stöd under resan.

6. Medresenär

Med medresenär avses en person som följer med på resan och inte är ledsagare. Medresenär får medfölja i taxi eller specialfordon i mån av plats och till ordinarie kostnad. Barn har rätt att medfölja på motsvarande villkor som gäller för resa med SJ.

Vid en resa med allmänna kommunikationer som buss, tåg eller flyg, åtar sig kommunen att, mot en extra avgift, förmedla beställningen men ansvarar inte för betalning och genomförande.

7. Ledarhund/ assistans hund samt husdjur

Ledar-/assistanshund får alltid medfölja, plats för hunden måste uppges vid resebeställning. Resenär kan kontakta beställningscentral/entreprenör om aktuella trafiksäkerhetsregler.

Med husdjur menas hundar, katter och andra mindre husdjur. Husdjur får medföras vid resor enligt de regler som gäller för de olika kommunikations-sätten. Plats för husdjuret måste uppges vid resebeställningen. Resenär kan kontakta beställningscentral/entreprenör om aktuella trafiksäkerhetsregler.

Önskemål att medföra husdjur sker vid bokningstillfället.

8. Hjälpmedel och övrigt bagage

Huvudregeln är att personligt förskrivna hjälpmedel som behövs under själva resan får tas med. Om resenären har behov av andra personligt förskrivna hjälpmedel under vistelsen får dessa tas med om de inte påverkar valet av färdstätt. Om det däremot innebär att ett dyrare färdstätt behövs ska dess hjälpmedel i första hand lånas eller hyras av kommun eller landsting på resmålet. Övriga hjälpmedel resenären vill ha med på resan får tas med så länge det inte påverkar valet av färdstätt eller innebär extra kostnader för resan, t.ex. fraktkostnader. Normalt bagage får medföras på resa med riksfärdtjänst.

9. Beställning

Då resenär erhållit beslut om tillstånd till riksfärdtjänst ska denna informeras om vilken beställningsrutin som gäller. Resenären ska också informeras om att samåkning och viss justering av avresetid kan förekomma.

10. Avgifter

- Resenären ska betala en egenavgift i enlighet med regeringens föreskrifter.
- Då resenären beviljats resa som beställts men resenären uteblir avgiftsbeläggs resenären.
- Ledsagare betalar ingen egenavgift, reskostnader för ledsagare ersätts av kommunen.
- Ersättning lämnas även för kostnad som uppkommer när ledsagaren reser utan resenären, t.ex. ledsagares återresa när resenären kommit till sitt resmål eller resa för att hämta resenär. Billigaste färdstätt ersätts för den del av resan som ledsagare företar utan resenär.

- Medresenär betalar samma avgift som den riksfärdtjänstberättigade. Vid resa med allmänna kommunikationer betalar medresenär den faktiska kostnaden för sin resa samt en bokningsavgift. Vid resa med taxi eller specialfordon betalar medresenär samma avgift som den riksfärdtjänstberättigade.
- För medföljande husdjur betalar resenären enligt de regler som gäller för de olika kommunikationssätten. För ledarhund/assistanshund betalar aldrig resenären någon avgift.